

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
Πανεπιστημίου 25
Τηλ. : 32 94 444-5

Αθήνα 25 Ιουλίου 2001

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 498/2001
Γνωμοδοτών : Θεόδωρος Δ. Ηλιάκης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

ΠΡΟΣ : Την
Γενική Γραμματεία Ολυμπιακών Αγώνων 2004

I.- Σχετικά με το υπ' αριθμ. Πρωτ. 1445/6-6-2001 έγγραφο ερώτημά σας, με το οποίο ερωτάται για την περίπτωση σύναψης σύμβασης με ανάδοχο εκτέλεσης προκαταρκτικών εργασιών έργου, στην οποία όμως δεν συμπεριλαμβάνεται και η κάλυψη των δαπανών για απαραίτητες αρχαιολογικές εργασίες, ποιες είναι οι προϋποθέσεις επέκτασης της σύμβασης αυτής και της καταβολής του απαιτούμενου ποσού.

II. Κρίσιμες Διατάξεις:

Σύμφωνα με τα εδαφ. δ, της παρ.3 του άρθρου 8 του Π.Δ/τος 334/2000

«3. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις έργων προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α)..... β) γ)

δ) Για τις συμπληρωματικές εργασίες που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον εργολήπτη που εκτελεί το αρχικό έργο:

- όταν αυτές οι εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές.

-ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της.

Σε καμία περίπτωση το συνολικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών εργασιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του ποσού της κύριας σύμβασης».

Κατά δε τις παρ.1 και 3 του άρθρου 8 του Ν. 1418/1984

«1. Αν η αρτιότητα ή η λειτουργικότητα του έργου επιβάλλει αύξηση στις ποσότητες των εργασιών ή εκτέλεση εργασιών που δεν προβλέπονται από τη σύμβαση, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις πρόσθετες αυτές εργασίες με τις συμβατικές τιμές ή με νόμιμα κανονιζόμενες τιμές μονάδας νέων εργασιών, αντίστοιχα, μέχρι δαπάνης 50% πλέον του συνολικού συμβατικού ποσού .

Αύξηση του συνολικού συμβατικού ποσού πέραν του 50% απαγορεύεται.

Στο ως άνω ποσοστό του 50% συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεως τυχόν συμπληρωματικών μελετών του έργου ή τροποποιήσεων της μελέτης του έργου».

2.

3. Σε κάθε περίπτωση οι εργασίες της εργολαβίας μπορεί να μειωθούν χωρίς καμιά αποζημίωση του αναδόχου σε έκταση που δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα τέταρτο του συνολικού συμβατικού ποσού. Σε περίπτωση μεγαλύτερης μείωσης των εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 3.»

III. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, από το έγγραφο ερώτημα και τα στοιχεία τα οποία το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

Στις 22-5-2001 υπεγράφη σύμβαση, ύστερα από δημοπράτηση του έργου «Ολυμπιακό Ιππικό Κέντρο: Μερική Διαμόρφωση και Περιφράξη» μεταξύ της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού ως Διευθύνουσας τα έργα Υπηρεσίας και της Εταιρείας ΠΡΟΔΟΜΗ Α.Ε., που ανεδείχθη μειοδότης. Με αυτή ανέλαβε η ανάδοχος την εκτέλεση και παράδοση του εν λόγω έργου, σύμφωνα με τους όρους και μέσα στον συμφωνηθέντα χρόνο χωρίς ελλείψεις, κακοτεχνίες ή πραγματικά ελαττώματα.

Στη σύμβαση όμως αυτή, δεν συμπεριλαμβάνεται κάλυψη δαπανών για αρχαιολογικές εργασίες καίτοι η εκτέλεση των κρίνεται σύμφωνα με τα ανωτέρω σχετικά έγγραφα, ως βασικό στοιχείο για την ομαλή εξέλιξη της ως άνω εργολαβίας. Μόνο δε στην παρ. δ11 της Κ.Υ.Α. 109173/11-11-99 περί εγκρίσεως των περιβαλλοντικών όρων του έργου αναφέρεται ότι :

«Όλες οι ανασκαφές, που θα απαιτηθούν -και οι οποίες θα γίνουν δαπάνες του έργου- και ιδιαίτερα αυτές, που θα πραγματοποιηθούν στο νότιο τμήμα του χώρου, θα γίνουν παράλληλα με την πορεία του έργου.....».

Εξετέρου σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι αρχαιολογικές εργασίες προβλέπεται να καλυφθούν από τον ανάδοχο κατασκευής του έργου, πλην δεν έχει υπογραφεί μέχρι τώρα τέτοια σύμβαση.

IV. Κατ' ακολουθία τούτων ο Γενικός Γραμματέας Ολυμπιακών Αγώνων, υποβάλλει με το εν αρχή έγγραφό του το προαναφερθέν ερώτημα, επί του οποίου η γνώμη μου είναι η ακόλουθη:

Σύμφωνα με την ερμηνεία που έχει δοθεί στις προπαρατεθείσες διατάξεις και ιδία σε αυτές του εδαφίου δ, της παρ.3 του άρθρου 8 του Π.Δ/τος 334/2000 που είναι όμοιες με αυτές της παρ.3 εδ δ, δ1 και δ2 του άρθρου 8 του προύχοντος Π.Δ/τος 23/1993, οι

αναθέτουσες αρχές μπορούν, κατ' εξαίρεση, να αναθέτουν με σύμβαση έργου, προσφεύγουσες στη διαδικασία με διαπραγμάτευση και συμπληρωματικές εργασίες, δηλαδή εργασίες που αφορούν το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης και είναι απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του αντικειμένου της σύμβασης αυτής, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στο αρχικό ανακοινωθέν έργο, ούτε στην συναφθείσα σύμβαση. (Ν.Σ.Κ. (Τμ.Γ') 598/97). Θα πρέπει όμως οι εργασίες αυτές να κατέστησαν αναγκαίες, λόγω απροβλέπτων περιστάσεων κατά την τεχνική εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στη σύμβαση και ως τέτοιες νοούνται αυτές που οφείλονται σε γεγονότα ή καταστάσεις που δεν προϋπήρχαν της ανάθεσης του αρχικού έργου, αν και τηρήθηκαν οι ισχύουσες διατάξεις για την εκπόνηση της μελέτης και διεξαγωγή των αναγκαίων ερευνών και καταβλήθηκε η ενδεδειγμένη επιμέλεια και προσοχή. Στην έννοια δε του απροβλέπτου περιλαμβάνεται κάθε γεγονός που δεν είναι προβλεπτό και όχι μόνο απροσδόκητο γεγονός ή γεγονός που οφείλεται σε ανωτέρα βία (Ν.Σ.Κ./70/96). Συνεπώς δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν ως «συμπληρωματικές εργασίες» εκείνες που αφορούν σε επέκταση του τεχνικού αντικειμένου του αρχικού έργου, ή στη βελτίωση της ποιότητάς του.

Ο χαρακτηρισμός δε των συμπληρωματικών αυτών εργασιών πρέπει να αιτιολογείται πλήρως με πραγματικά και αναλυτικά στοιχεία, τόσο στην εισηγητική – αιτιολογική έκθεση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας όσο και στην απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, και επιπρόσθετα, η ανάθεση πρέπει να γίνεται στον εργολήπτη που εκτελεί το αρχικό έργο (Δ. Σολδάτος, Δημόσια Έργα – Ανάθεση Μελετών, έκδοση 1998, σελ. 363,364).

Πλέον δε τούτων, θα πρέπει οι ως άνω εργασίες, είτε να μη μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωρισθούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, είτε παρά την δυνατότητα διαχωρισμού τους από την αρχική σύμβαση, να είναι απόλυτα αναγκαίες για τη βελτίωσή της. Εξ' άλλου σε καμμία περίπτωση το συνολικό ποσό της συμπληρωματικής σύμβασης για τις συμπληρωματικές αυτές εργασίες, δεν μπορεί να υπερβεί το 50% του ποσού της κύριας σύμβασης.

Ενόψει όλων αυτών και αφού σύμφωνα με το δεδομένο πραγματικό του ερωτήματος, οι υπόψη συμπληρωματικές εργασίες δεν συμπεριλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο, ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων κατά την τεχνική εκτέλεση του περιγραφόμενου στην σύμβαση αυτή έργου, συντρεχουσών και των λοιπών προϋποθέσεων οι οποίες προαναφέρθηκαν, φρονώ ότι μπορούν να ανατεθούν αυτές με σύμβαση διαπραγμάτευσης, στον αρχικό εργολάβο.

Για την περίπτωση όμως που υπάρχει οποιαδήποτε δέσμευση με εργολαβία ή με άλλο τρόπο έναντι τρίτου για την εκτέλεση τμήματος ή του όλου των εργασιών αυτών, θα πρέπει αρμοδίως, ιδίως με υλοποίηση της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν.1418/1984, να υπάρξει πρόβλεψη και εξασφάλιση, ώστε να μη θεμελιωθεί ευθύνη του Δημοσίου ή υποχρέωσή του έναντι και ετέρου προσώπου για την ίδια αιτία.

